

Ondersteuningsplan

2018 - 2022

Juni 2018

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding	blz. 2
2. Missie, visie en uitgangspunten	blz. 3
2.1 Missie	
2.2 Visie	
2.3 Uitgangspunten	
3. Bestuur & organisatie	blz. 8
3.1 Inleiding	
3.2 Raad van Toezicht	
3.3 Directeur-bestuurder	
3.4 Beleidsgroep	
3.5 Medezeggenschapsstructuur	
3.6 Kringstructuur	
3.7 Organogram	
4. Van signaleren naar oplossen	blz. 10
4.1 Inleiding	
4.2 Basisondersteuning	
4.3 Extra ondersteuning	
4.4 Aanvraag TLV bij Toelaatbaarheidscommissie (TLC)	
4.5 Criteria en procedure	
4.6 Naar een nieuwe ondersteuningsstructuur	
5. Dekkend netwerk van voorzieningen	blz. 15
5.1 Inleiding	
5.2 Aanbod SBO en SO	
6. Doorgaande lijn	blz. 17
6.1 Doorgaande lijn Kinderopvang (KOV) – Primair Onderwijs	
6.2 Doorgaande lijn PO - VO	
7. Samenwerking met gemeenten	blz. 18
7.1 De ontwikkelagenda	
7.2 Aansluiting van onderwijs en jeugdhulp	
7.3 Leerlingenvervoer	
7.4 Dyslexie	
8. Financiën	blz. 22
8.1 Inleiding	
8.2 Financiële kaders	
8.3 Risico's	
9. Kwaliteit en leren van elkaar	blz. 24
9.1 Inleiding	
9.2 Monitoring van resultaten	
9.3 Verantwoording door besturen	
9.4 Het SWV als netwerkorganisatie	

1. INLEIDING

Passend onderwijs kent een wettelijk kader sinds 2014. Sindsdien bouwt het SWV PO Rijnstreek aan steeds beter passend onderwijs in de regio. De schoolbesturen van samenwerkingsverband Rijnstreek zien samenwerking aan passend onderwijs in de regio niet alleen als een wettelijke verplichting, maar vooral als een belangrijke intrinsieke opdracht om voor alle leerlingen een passende onderwijsplek mogelijk te maken.

De regiogrens van het **Samenwerkingsverband Primair Passend Onderwijs Rijnstreek** omvat de gemeenten Alphen aan den Rijn (uitgezonderd Boskoop), Nieuwkoop en Kaag en Braassem (Oost). Alle basisscholen, scholen voor speciaal basisonderwijs en scholen voor speciaal onderwijs en hun besturen in de Rijnstreek maken deel uit van het samenwerkingsverband. Ook de besturen van het speciaal onderwijs buiten de regio, dat een belangrijk deel uitmaakt van het dekkend netwerk van het samenwerkingsverband, horen erbij.

In dit ondersteuningsplan beschrijft het samenwerkingsverband PO Rijnstreek haar strategisch beleid voor de periode 2018 – 2022. Het beschrijft de manier waarop de schoolbesturen in het samenwerkingsverband PO Rijnstreek werken aan goede onderwijsondersteuning in hun basisscholen, hoe zij samen zorgen voor passende plaatsen voor leerlingen die een gespecialiseerde leeromgeving nodig hebben en hoe de organisatie en de bedrijfsvoering zijn vormgegeven. Ook beschrijft het de voor het kunnen bieden van passend onderwijs essentiële afspraken met de gemeente, met de jeugdhulp, met de voorschoolse organisaties en het voortgezet onderwijs. Als samenwerkingsverband maken wij dankbaar gebruik van alle ervaring die tot nu toe met passend onderwijs is opgedaan. Jaarlijks wordt het gevoerde beleid geëvalueerd en geoperationaliseerd in een nieuw jaarplan en een meerjarenbegroting.

In de governancestructuur is in de afgelopen periode verandering aangebracht. Het samenwerkingsverband is nu een stichting met een eenhoofdig bestuur. Er is een Raad van Toezicht ingesteld bestaande uit de geledingen van de schoolbesturen en een extern onafhankelijk voorziiter.

In de afgelopen vier jaar is veel opgebouwd, maar er zijn ook nog volop ontwikkelingen gaande. De belangrijkste daarvan is de beweging van verdere decentralisering die zal leiden tot een nieuwe verdeling van taken tussen de schoolbesturen en de centrale organisatie van het samenwerkingsverband. De uiteindelijke vorm voor deze decentralisering is de komende tijd onderwerp van gesprek en in dit ondersteuningsplan is een beschrijving opgenomen van het proces dat tot nieuwe afspraken moet leiden. Het nu voorliggende plan beschrijft de huidige situatie, inclusief de doelstellingen die daarbij horen. De uitkomst van het gesprek over verdere decentralisering zal waarschijnlijk leiden tot een aanpassing van het ondersteuningsplan in 2019.

Een andere ontwikkeling die is ingezet en die ook een belangrijk aandachtsgebied zal vormen is die van het beter gaan verantwoorden van de besteding van de ondersteuningsmiddelen door de scholen en besturen en dit vertalen naar de kwaliteitszorg van het samenwerkingsverband.

Belangrijke strategische doelstellingen van het samenwerkingsverband zijn kort weer te geven:

1. Het verder verbeteren van de verbinding tussen onderwijs, jeugdhulpverlening en jeugdgezondheidszorg.
2. Het scheppen van een steeds beter dekkend netwerk van voorzieningen.

3. Het behartigen van de belangen van deelnemende scholen en schoolbesturen op het gebied van passend onderwijs.
4. Het faciliteren van samenwerking en ontmoeting en het bieden van een platform voor informatievoorziening en leren, discussie, uitwisseling tussen leraren, scholen, besturen en ketenpartners.

Kortom: het passend maken van ons onderwijs voor alle leerlingen is in de afgelopen jaren goed op gang gebracht en tegelijkertijd zijn we nog volop bezig met verder ontwikkelen. Hoe, dat laat dit plan zien.

De ondersteuningsplanraad (OPR) van het samenwerkingsverband heeft op 13 juni 2018 ingestemd met dit plan. De Raad van Toezicht heeft goedkeuring verleend op 26 juni 2018. Over dit plan is op 20 juni 2018 OOGO met de gemeenten gevoerd, waarmee overeenstemming is bereikt over dit Ondersteuningsplan, met een aantal afspraken. Het verslag van dit OOGO is als bijlage bij dit plan gevoegd. [Deel B – bijlage 1](#)

Meer en actuele informatie is te vinden op onze website: www.swvrijnstreek.nl

2. MISSIE, VISIE EN UITGANGSPUNTEN

2.1 Missie

We zien het als onze maatschappelijke opdracht om in samenwerking met ouders en ketenpartners (gemeenten, jeugdhulp) een maximale ontwikkeling van onze leerlingen te realiseren. Daartoe bieden we een passend onderwijsaanbod, waardoor alle leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doormaken.

2.2 Visie

Scholen, besturen en samenwerkingsverband dragen er zorg voor dat leerlingen in hun scholen de onderwijsondersteuning krijgen die zij nodig hebben. Zoveel mogelijk in het regulier onderwijs en waar nodig in het speciaal (basis) onderwijs. De ambitie is om de ruimte en mogelijkheden voor leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften in het regulier onderwijs te vergroten.

Binnen het samenwerkingsverband is sprake van een dekkend netwerk aan expertise voor de basisscholen. Expertise die niet in de eigen organisatie beschikbaar is, halen we erbij. Ook is er sprake van een dekkend netwerk aan onderwijsvoorzieningen; zo niet in Rijnstreek zelf, dan wel daarbuiten.

We delen de volgende waarden:

- Het belang van het kind staat altijd voorop.
- We gaan uit van de ontwikkelkracht van kinderen. We denken daarbij in mogelijkheden.
- We werken samen met ouders als educatieve partners.
- We bevorderen het eigenaarschap van scholen en besturen onder het motto:
 - o Wat je zelf kan, doe je zelf;
 - o wat beter kan als je het samen doet, doe je samen;
 - o wat beter werkt als een ander het doet, laat je door een ander doen.
- We investeren in competente medewerkers.

De schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor de eigen leerlingen en in gezamenlijkheid voor alle leerlingen in de regio. Zij werken daarom nauw samen met elkaar en met jeugdhulp, gemeenten en instellingen in de veiligheidsketen.

2.3 Uitgangspunten

In de inleiding is de besluitvorming genoemd, die gaat plaatsvinden over de decentralisering die zal leiden tot een nieuwe verdeling van taken tussen de schoolbesturen en de centrale organisatie van het samenwerkingsverband. In de bijeenkomst daarover met de schoolbesturen in december 2017 zijn de 5 belangrijkste uitgangspunten geformuleerd voor het beleid van het samenwerkingsverband voor de komende jaren.

Uitgangspunt 1:

Een passende plek voor elk kind, liefst zo thuisnabij mogelijk.

Uitgangspunt 2:

Separaat gespecialiseerd onderwijs blijft ook in de toekomst beschikbaar voor kinderen die dat nodig hebben.

Uitgangspunt 3:

Plaatsing in een separaat georganiseerde specialistische voorziening gebeurt op basis van solidariteit.

Uitgangspunt 4:

Toeleiding naar separaat georganiseerde specialistische voorzieningen wordt, op basis van solidariteit en zo efficiënt mogelijk, centraal georganiseerd vanuit het samenwerkingsverband.

Uitgangspunt 5:

Expertise op de route is voor alle kinderen binnen het samenwerkingsverband toegankelijk en beschikbaar, ongeacht op welke school de leerling zit of bij welk schoolbestuur de leerling hoort.

Overige uitgangspunten:

1. **Ouders.** Scholen werken nauw samen met ouders op basis van begrip voor elkaars verantwoordelijkheid. We gaan uit van educatief partnerschap.
2. **Zorgplicht.** Op het moment dat de leerling met specifieke onderwijsbehoeften is aangemeld bij een school, ontstaat voor deze school zorgplicht. De school neemt vanaf dat moment de verantwoordelijkheid om voor kinderen met specifieke onderwijsbehoeften zo passend mogelijke ondersteuning te bieden. Scholen kunnen altijd terecht bij hun eigen bestuur en het samenwerkingsverband, om in nauw overleg met de ouders passend onderwijs en passende ondersteuning te realiseren.
3. **Voorkomen van thuiszitten.** Scholen proberen thuiszitten te voorkomen. Als thuiszitten dreigt, maken scholen gebruik van het bestuurlijke netwerk, van de samenwerkingsafspraken met de jeugdhulpvoorzieningen en het samenwerkingsverband om oplossingen tot stand te brengen. Het samenwerkingsverband onderneemt ook zelf initiatieven om thuiszitten te voorkomen.
4. **Leerrecht.** Voor het samenwerkingsverband is het realiseren van het recht van elke leerling op onderwijs een belangrijke zaak. Daarom wordt ook de zgn. 5a leerlingen (leerlingen met een leerplichtonthefing op lichamelijke of psychische grond) zo veel mogelijk onderwijsperspectief geboden en voeren schoolbesturen en samenwerkingsverband een actief preventiebeleid.
5. **Zo licht, zo tijdig en zo thuisnabij mogelijk.** Elk kind moet zo veel als mogelijk in de eigen omgeving naar een reguliere school kunnen gaan. Dit vereist een hoog niveau van de onderwijskwaliteit en basis- en extra ondersteuning op elke basisschool. Schoolbestuur en school zijn verantwoordelijk voor de beschikbaarheid en kwaliteit van de ondersteuning en ontvangen hiervoor een budget. Ondersteuning is zo licht mogelijk en wordt, preventief, in een zo vroeg mogelijk stadium ingezet.
6. **Basis- en extra ondersteuning**
Alle scholen voldoen aan de afspraken over de basisondersteuning. Passend onderwijs impliceert het bieden van goed onderwijs en goede ondersteuning aan alle leerlingen. In dat kader is de afspraak dat alle scholen binnen het samenwerkingsverband voldoen aan de afgesproken basisondersteuning. Ook zijn alle scholen in staat extra ondersteuning voor leerlingen die dat nodig hebben te organiseren, of leerlingen te begeleiden naar een plek waar dit beschikbaar is.

7. **Dekkend netwerk aan voorzieningen en expertise:**
De schoolbesturen blijven zich in de komende planperiode inzetten op de verdere versterking en verbreding van het dekkend netwerk aan voorzieningen en expertise, zo dicht mogelijk bij huis voor alle leerlingen en beschikbaar ongeacht op welke school een leerling zit. Binnen de mogelijkheden die de wetgever biedt betreft dit ook het flexibel inzetten van onderwijs-zorgarrangementen.
8. **Governance.** Regelgeving ontwikkelt zich in de richting van een steeds sterkere nadruk op het organiseren van extern onafhankelijk toezicht. Dit kan gevolgen hebben voor de huidige governancestructuur. Het uitgangspunt bij aanpassingen blijft het zoveel mogelijk realiseren van het eigenaarschap van de schoolbesturen in beleid en uitvoering van passend onderwijs.
9. **Verantwoording.** Scholen, besturen en samenwerkingsverband zijn transparant over de besteding van de ondersteuningsmiddelen. Ook leggen zij verantwoording af over de maatschappelijke taken die passend onderwijs met zich meebrengen.

3. BESTUUR & ORGANISATIE

3.1 Inleiding

Passend onderwijs organiseren hoort bij de maatschappelijke verantwoordelijkheid van schoolbesturen. De schoolbesturen voelen zich dan ook eigenaar van de manier waarop zij in samenwerking passend onderwijs in de regio realiseren. De governancestructuur is daarop toegesneden. Sinds 1 april 2017 functioneert het samenwerkingsverband met een bestuursmodel, waarbij de Raad van Toezicht wordt gevormd door een afvaardiging van de aangesloten schoolbesturen. Het bestuur en management is in handen van een directeur-bestuurder. Hiermee is een functionele en organieke scheiding tussen toezicht en bestuur en een slagvaardige uitvoeringsorganisatie gerealiseerd. Ieder deelnemend bevoegd gezag maakt deel uit van de Raad van Toezicht, al of niet door directe vertegenwoordiging. Een beleidsgroep met vertegenwoordigers vanuit de schoolbestuurlijke organisaties adviseert de bestuurder over het beleid. Op deze wijze is gewaarborgd dat het samenwerkingsverband goed in staat is tot zowel aansturing van de beleidsontwikkeling en beleidsuitvoering, als verantwoording daarvan naar de interne en externe toezichthouders.

In het regeerakkoord van de coalitie die in 2017 aantrad, is opgenomen dat er onafhankelijk toezicht in de samenwerkingsverband gerealiseerd dient te worden. In de regelgeving dient dit op dit moment nog uitgewerkt te worden. Het samenwerkingsverband wacht dit af en zal ook in mogelijk noodzakelijke aanpassing van het governancemodel het uitgangspunt van eigenaarschap van de schoolbesturen zoveel mogelijk tot uiting brengen.

De juridische inrichting is vastgelegd in de stichtingsstatuten. zie [deel B – bijlage 2](#).

3.2 Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht telt maximaal 7 leden, waarvan 6 leden afgevaardigd zijn vanuit de deelnemende schoolbesturen. De samenstelling is zodanig vastgesteld dat er sprake is van een goede balans tussen getalsmatige vertegenwoordiging en van schoolsoorten: regulier en speciaal (basis)onderwijs. Een onafhankelijk externe voorzitter is aangesteld die ook deel uitmaakt van de Raad van Toezicht. Zijn taak bestaat er uit de toezichthoudende functie te helpen bewaken en ook de onafhankelijkheid van het toezichthoudend orgaan te ondersteunen. Omdat er een beleidsgroep is ingericht, met vertegenwoordiging vanuit diverse geledingen van de schoolbestuurlijke organisaties, zijn de schoolbestuurders van de inhoudelijke inbreng vanuit hun organisaties in de beleidsvoorbereiding en –uitvoering verzekerd. Zij kunnen zich daardoor op hun toezichthoudende rol toeleegen.

3.3 Directeur – bestuurder

De directeur-bestuurder is als bestuurder eindverantwoordelijk voor het functioneren van het samenwerkingsverband. De directeur-bestuurder van het samenwerkingsverband is verplicht te handelen volgens wat hier in de statuten over is bepaald. Hij handelt binnen de kaders van wat is vastgelegd in het Ondersteuningsplan, waarin ontwikkeling van het ondersteuningsbeleid en de realisering van de doelstellingen van de stichting zijn beschreven. Hij is verantwoordelijk voor de

besluitvormingsprocessen in de governancestructuur. Hij zorgt voor de beleidsvoorbereiding en beleidsontwikkeling en als directeur-bestuurder is hij verantwoordelijk voor de uitvoering. Hij stuurt het daarvoor nodige personeel aan. Hij is verantwoordelijk voor het financieel beleid en voor het voldoen aan alle verantwoordingregels die een samenwerkingsverband betreffen. Hij is verantwoordelijk voor het zodanig informeren van de interne toezichthouder, zodat deze haar toezicht naar behoren kan vervullen. De directeur–bestuurder is verantwoordelijk voor het overleg met de ondersteuningsplanraad (OPR) en zorgt voor een adequate planning en control cyclus.

De directeur-bestuurder laat zich ten aanzien van de beleidsvoorbereiding en de beleidsuitvoering adviseren door de beleidsgroep.

3.4 Beleidsgroep

De beleidsgroep heeft invloed op de beleidsontwikkeling, beleidsbepaling en beleidsuitvoering. De directeur-bestuurder zorgt er daarom voor dat de beleidsgroep over de belangrijke beleidsaspecten in elk van deze drie fasen kan adviseren.

Zes leden van de beleidsgroep vormen een weerspiegeling van de zetelverdeling in de Raad van Toezicht en zijn een beleidsmedewerker of een directeur. Zij vormen de zgn. kleine beleidsgroep en hebben regelmatig overleg met de directeur-bestuurder. Naast deze 6 leden, maken ook de voorzitters van de 8 kringen van het samenwerkingsverband een aantal malen per jaar deel uit van deze beleidsgroep; de zgn. grote beleidsgroep. Zij vertegenwoordigen binnen dit overleg niet het bestuur waar zij in dienst zijn, maar de kring van scholen waar zij deel van uitmaken. Ook met deze grote groep wordt door de directeur-bestuurder een aantal malen per jaar overleg gevoerd.

3.5 Medezeggenschapsstructuur

Ondersteuningsplanraad (OPR)

De OPR heeft instemmingrecht op het ondersteuningsplan dat het samenwerkingsverband minimaal eens per vier jaar opstelt. De directeur-bestuurder en de OPR bespreken minimaal twee maal per jaar de ontwikkelingen in het samenwerkingsverband. De OPR bestaat wettelijk voor de ene helft uit leden van het personeel en voor de andere helft uit ouders. De OPR van het samenwerkingsverband Rijnstreek bestaat uit maximaal 24 leden.

Medezeggenschapsraad (MR)

Samenwerkingsverbanden met twee of meer personeelsleden in dienst moeten, naast de OPR, ook een medezeggenschapsraad voor het personeel instellen. Het samenwerkingsverband Rijnstreek heeft 10 medewerkers in dienst. De directeur-bestuurder bespreekt minimaal twee maal per jaar met de MR de ontwikkelingen in het samenwerkingsverband.

3.6 Kringstructuur

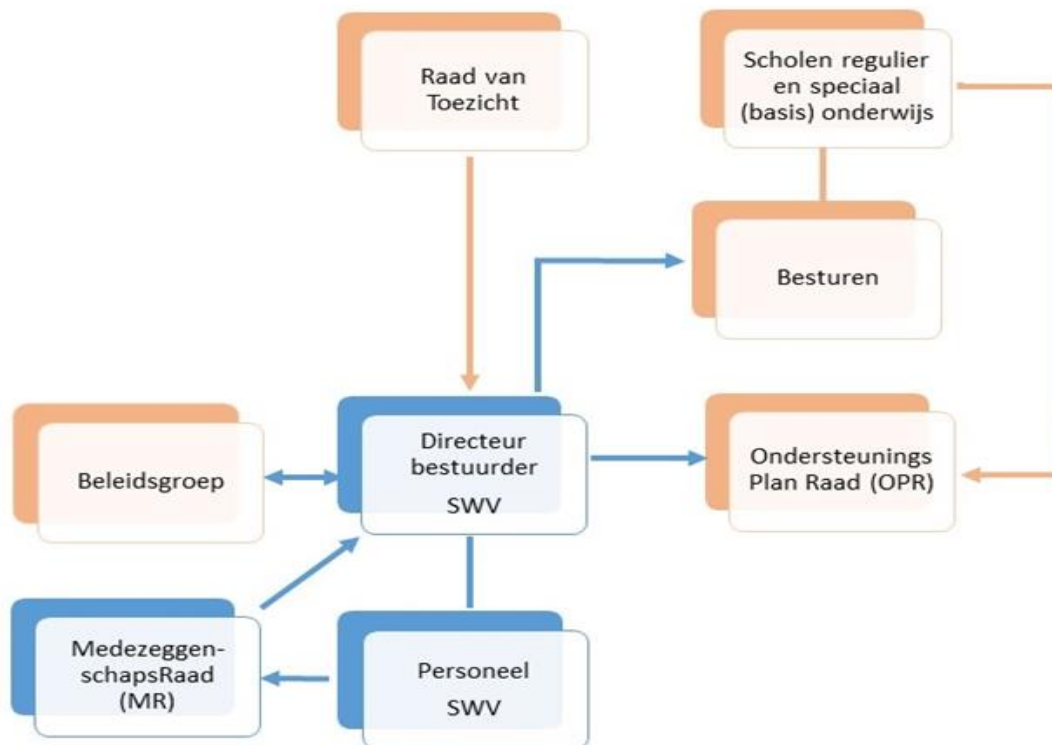
De scholen van het samenwerkingsverband zijn in 8 logische geografische eenheden (kringen) verdeeld. In een kring overleggen de IB-ers van de betreffende scholen en de experts vanuit de Ambuklante Educatieve Dienst (AED) over de extra ondersteuning die nodig is en wordt het aantal beschikbare en ingezette uren voor begeleiding gemonitord. Een adviseur van het samenwerkingsverband coördineert de ondersteuningsvragen en de inzet van de begeleiding (het expertteam - zie ook hst. 4.3.3.).

De directeuren van de betreffende scholen overleggen een aantal keren per jaar over passend onderwijs in hun scholen. De voorzittende directeur van een van de scholen maakt deel uit van de

grote beleidsgroep. De kringstructuur zal in het kader van de gesprekken over een nieuwe ondersteuningsstructuur opnieuw tegen het licht worden gehouden.

3.7 Organogram

De governancestructuur in organogram:

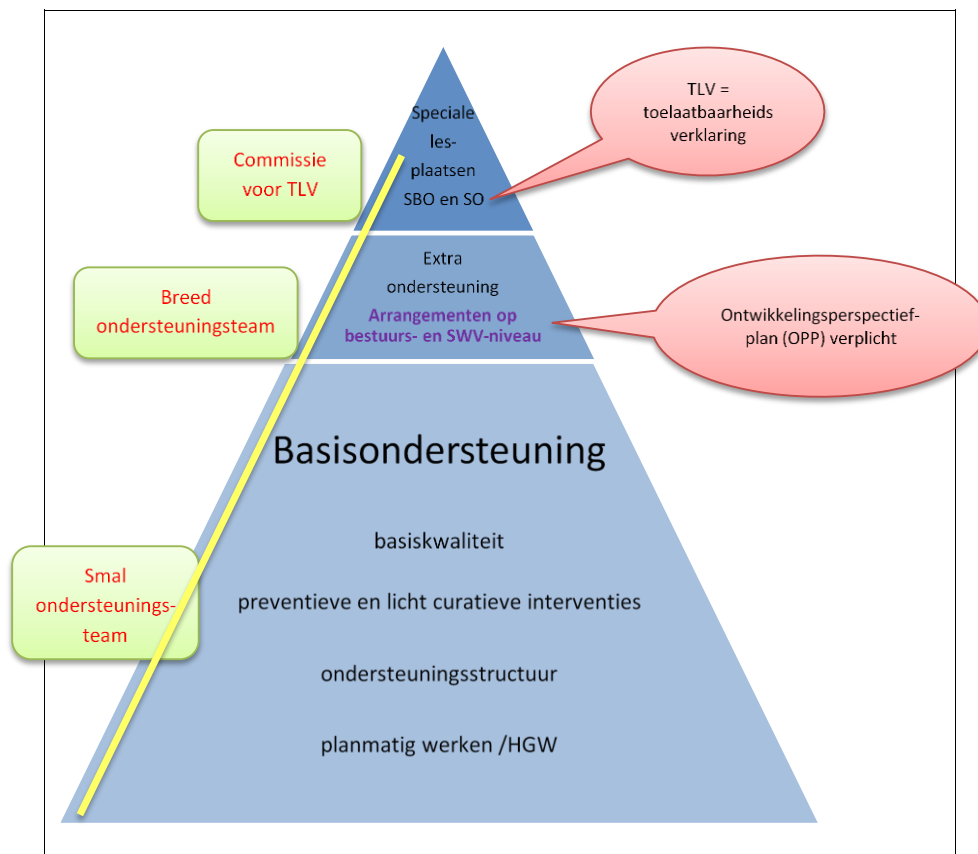

4. VAN SIGNALEREN NAAR OPLOSSEN

4.1 Inleiding

De ondersteuningsstructuur in het samenwerkingsverband bevindt zich in 2018 in een overgangsfase. Momenteel spelen adviseurs en onderwijspecialisten van het samenwerkingsverband een rol op de route van ondersteuning min of meer zoals in het Ondersteuningsplan 2014 – 2018 is bepaald. Daarnaast is er een meerjarig contract met de Ambulante Educatieve Dienst (AED) voor de inzet van de zgn. zware expertise (cluster 3 en 4). Intussen zijn plannen in bespreking, die ertoe moeten leiden dat de schoolbesturen de expertise, die gemoeid is met de bepaling van de extra ondersteuning, in eigen huis halen. Een vorm van decentralisatie van middelen en personeel krijgt mogelijk per 1 augustus 2019 zijn beslag. Het besluitvormingsproces dienaangaand wordt in dit hoofdstuk beschreven. Wanneer de besluitvorming hierover is afgerond, zal het ondersteuningsplan waar nodig worden aangepast. Voorsnog beschrijft dit hoofdstuk, naast het besluitvormingsproces inzake de decentralisatie, de huidige organisatie en werkwijze rond de onderwijssteuning.

Wat mogen kinderen en ouders nu verwachten van de professionals in de basisschool? Elke school beschrijft in zijn schoolondersteuningsprofiel (sop) wat voor leerlingpopulatie zij hebben, welke ondersteuning zij kunnen bieden en hoe de school passend onderwijs verder wil ontwikkelen. Basisondersteuning en extra ondersteuning maken onderdeel uit van de expertisepiramide:

4.2. Basisondersteuning

In het samenwerkingsverband biedt iedere school een vaste, minimale kwaliteit van onderwijsondersteuning. Dit is vastgelegd in de afspraken over de basisondersteuning. De schoolbesturen bepalen met hun scholen hoe zij de afspraken hierover vormgeven. Wanneer basisondersteuning voor een leerling niet toereikend is, is een vorm van extra ondersteuning nodig. Een belangrijk element in de basisondersteuning is een veilig en goed pedagogisch klimaat. Daarnaast werken leraren en andere onderwijsprofessionals handelingsgericht. Dat wil zeggen dat ze kijken naar zowel de mogelijkheden van leerlingen als de manier waarop de school, waar nodig, oplossingen kan bieden om de ontwikkeling van leerlingen te ondersteunen. De onderwijsprofessionals werken samen met ouders en, indien nodig, met de jeugdteams van GO! voor jeugd of het JGT-team in Nieuwkoop. Voor de afspraken over de basisondersteuning, [zie deel B – bijlage 3](#)

(Ontwikkel) doelen basisondersteuning:

1. *Alle scholen leveren de ondersteuningskwaliteit volgens de afspraken over de basisondersteuning.*
2. *Alle scholen beschikken over een SchoolOndersteuningsProfiel (SOP) volgens het format zoals afgesproken in het samenwerkingsverband.*
3. *Elke school zorgt voor een actueel SOP.*

Voor het versterken van de basisondersteuning ontvangen de besturen een bedrag per leerling. In het schooljaar 2018 – 2019 betreft dit € 70,- per leerling (zie begroting programma 1).

4.3. Extra ondersteuning

Voor sommige leerlingen is extra ondersteuning nodig, om te zorgen dat zij zich kunnen blijven ontwikkelen in een basisschool. Ouders worden daar altijd intensief bij betrokken en blijven eerste verantwoordelijke als het gaat om de ontwikkeling van hun kind. Zij zijn dan ook automatisch partner in het zoekproces naar het meest optimale onderwijs voor hun kind. Bij extra ondersteuning stelt de school altijd een ontwikkelperspectiefplan (OPP) op, waarvan het handelingsgedeelte de formele instemming nodig heeft van de ouders. Om scholen daarbij te ondersteunen is er binnen het samenwerkingsverband een format voor het OPP opgesteld, dat web-based en beveiligd beschikbaar is. Hiermee waarborgen scholen de bescherming van de persoonsgegevens van leerlingen en ouders. Het OPP is vormgegeven als een groeidocument, waar aanvullingen en voortgang in worden opgenomen. Wanneer de school, in overleg met ouders, extra maatregelen overweegt, wordt altijd de afweging gemaakt of er naast onderwijsondersteuning ook jeugdhulp betrokken of nodig is. De ambassadeur van het jeugd- en gezinsteam vanuit GO! voor jeugd c.q. de medewerker van het Jeugd- en Gezinsteam Nieuwkoop kan hierbij ondersteuning bieden. Bij verschil van inzicht tussen school en ouders over de inzet van expertise is mediation/second opinion mogelijk bij een commissie die samen met de twee aanpalende samenwerkingsverbanden passend onderwijs is ingesteld. Zie voor meer informatie de website en [deel B – bijlage 4](#)

In de huidige situatie is sprake van een dekkend netwerk aan expertise in het samenwerkingsverband, conform uitgangspunt nr. 7 in hst 2. Extra ondersteuning is op 3 verschillende manieren beschikbaar voor een school.

1. Trekkingsrecht

Dit betreft uren van specialisten van het centrum voor ondersteuning (CvO) van het samenwerkingsverband. De uren worden naar rato van het leerlingaantal jaarlijks aan schoolbesturen toegekend. Dit betreft de inzet van een adviseur of een onderwijsspecialist (expertise op de route, trajectbegeleiding) en uren voor inzet van specialisten voor de uitvoering van een ondersteuningsarrangement, waaronder spelbegeleiding, kindercoaching en plusklas hoogbegaafden. De onderwijsspecialisten fungeren tevens als eerste deskundige bij het aanvragen van een toelaatbaarheidsverklaring tot het S(B)O.

2. Ondersteuningsbudget

Jaarlijks ontvangen schoolbesturen naar rato van hun leerlingaantal middelen voor extra ondersteuning vanuit het ondersteuningsbudget van het samenwerkingsverband (Zie begroting programma 2). De schoolbesturen voeren een eigen beleid in de manier waarop dit budget beschikbaar komt voor scholen en leerlingen. In het schooljaar 2018 – 2019 betreft de overdracht € 173,- per leerling. De bedoeling is dit bedrag de komende 4 jaar te laten groeien.

3. Expertteams

Voor alle scholen is expertise m.b.t. zware ondersteuningsvragen vraaggestuurd beschikbaar voor elke kring van scholen. De hoeveelheid beschikbare uren is gerelateerd aan het aantal leerlingen per kring. De expertise wordt geleverd door ambulant begeleiders met verschillende deskundigheden, die samenwerken in expertteams verbonden aan de kringen. De ambulant begeleiders zijn in dienst van de Ambulant Educatieve Dienst (AED) in Leiden. Daardoor is er voor elke kring van scholen specifieke deskundigheid beschikbaar ter begeleiding van leerlingen met een complexe ondersteuningsvraag. De scholen bepalen welke ondersteuning voor welk kind nodig is en maken indien nodig onderling afspraken over waar de experts worden ingezet. Leidend daarbij is wat leerlingen nodig hebben, ongeacht op welke school ze zitten. Een adviseur van het samenwerkingsverband zorgt voor de coördinatie in elke kring. Uren worden rechtstreeks gevraagd bij de ambulant begeleider van de kring. Is er sprake van uitputting van het aantal uren in een kring, dan kan in overleg het surplus van een andere kring worden benut. De ambulant begeleiders van cluster 2 (Auris) maken deel uit van het expertteam, maar hebben gezien hun eigenstandige positie hun eigen werkwijze.

Het dichtbij de school organiseren van de expertise, en het overleg tussen scholen en experts, biedt waarborgen voor de kwaliteit en efficiëntie van de inzet. Een klein deel van het budget is beschikbaar bij het samenwerkingsverband voor eventuele vragen die meer specialisme vergen dan in een kring beschikbaar kan zijn. De inzet van de ambulant begeleiders is vastgelegd in een contract tussen het samenwerkingsverband en de AED, dat afloopt op 1 augustus 2019. Dit contract wordt vooralsnog niet verlengd in afwachting van nieuwe afspraken over de decentralisatie.

(Ontwikkel) doelen extra ondersteuning in de basisschool:

1. *Leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften zodanig ondersteunen dat zij zich kunnen blijven ontwikkelen in het regulier onderwijs.*

2. *Fcus op gedrag in brede zin, preventiever werken, vroegsignalering en vroeginterventies.*
3. *Goede afstemming en samenwerking met ouders bereiken over de (extra) onderwijsondersteuning en opvoeding. Ook een goede afstemming met jeugdhulp, als die betrokken is of wordt bij de leerling en het gezin.*
4. *Scholen benutten voor het opstellen van het OPP het web-based systeem van het samenwerkingsverband. Het samenwerkingsverband zorgt voor een toegankelijk, privacy-veilig, web-based systeem waarin scholen OPP's kunnen opstellen of als bijlage kunnen toevoegen(digitaal groeidocument).*
5. *Het versterken van het eigenaarschap van schoolbesturen door de overdracht van middelen uit het ondersteuningsbudget.*
6. *Het stimuleren van de kwaliteit van de inzet van de expertteams door overleg per kring.*

4.4. Aanvragen TLV bij toelaatbaarheidscommissie (TLC)

Als extra ondersteuning aan de leerling binnen de basisschool niet leidt tot het gewenste resultaat en een onderwijsplaats in een specialistische omgeving gewenst is, wordt door het bestuur van de betreffende school bij het samenwerkingsverband een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) voor het speciaal (basis) onderwijs aangevraagd. Deze heeft voor de beoordeling van de aanvragen een toelaatbaarheidscommissie (TLC) ingesteld. Deze commissie bestaat uit de directeur-bestuurder, een orthopedagoog en het secretariaat van het samenwerkingsverband. De commissie toetst procedureel of alle stappen in het proces via de afgesproken procedure zijn verlopen en of er sprake is van een consistent advies. Het samenwerkingsverband is door de aanwezigheid van de onderwijsspecialist in het breed ondersteuningsteam (BOT) verzekerd van een inhoudelijke toets namens het samenwerkingsverband. Tevens is hiermee de expertise, die nodig is voor de beoordeling van TLV-aanvragen, direct beschikbaar voor school en ouders. De onderwijsspecialist fungeert tevens als wettelijke verplichte eerste deskundige. Afhankelijk van de ondersteuningsvraag fungeert de orthopedagoog van de beoogde S(B)O school of een medewerker van Go! voor jeugd c.q. het Jeugd- en Gezinsteam als tweede deskundige. Beide deskundigen leggen hun advies schriftelijk vast. Het samenwerkingsverband neemt een eensluidend advies van de deskundigen in principe altijd over. Deze werkwijze zorgt ervoor dat de TLV beslissingen zorgvuldig tot stand komen, dat school en ouders invloed hebben en dat de TLV-beslissingen op draagvlak kunnen rekenen. [Zie voor routekaart "het ei" – deel B – bijlage 5](#)

Toelating tot SBO of SO

Het bestuur van een S(B)O school kan alleen leerlingen toelaten die over een TLV beschikken. Een TLV voor het S(B)O heeft een geldigheidsduur van één of meer schooljaren. Het is belangrijk dat de school samen met ouders en de eerste deskundige, een goede inschatting maakt van wat de mogelijkheden voor terugplaatsing zijn en voor hoeveel jaar de leerling de speciale setting van het SBO of SO nodig heeft. Voor evidente ernstig meervoudig beperkte (EMB) leerlingen wordt een TLV voor de gehele schoolloopbaan in het primair onderwijs afgegeven.

In het laatste jaar waarop de toelaatbaarheidsverklaring betrekking heeft, zorgt de S(B)O-school ervoor, dat de leerling wordt terug- of doorgeplaatst naar het regulier onderwijs. Mocht verblijf in het S(B)O na afloop van de TLV langer gewenst zijn voor de leerling, dan vraagt het bestuur van de S(BO) school een nieuwe TLV aan bij het samenwerkingsverband. Zie notitie overstapbeleid – [deel B – bijlage 6](#)

4.5. Criteria en procedure

Binnen het samenwerkingsverband Rijnstreek is afgesproken om het groeidocument te gebruiken als basis voor een TLV aanvraag. Zowel het groeidocument zelf als de daarin te beschrijven inhoudelijke afwegingen in de beslissing of een leerling een gespecialiseerde leeromgeving nodig heeft, zijn gebaseerd op de principes van het handelingsgericht werken. De TLV beslissing betreft de toelaatbaarheid tot SBO, het SBO + SO-arrangement of het SO. Bij een toelaatbaarheid tot SO is in principe ook het bepalen van de categoriebekostiging (laag, midden of hoog) aan de orde. Het beleid is echter waar mogelijk in plaats van een hogere categoriebepaling de extra financiering die nodig is toe te kennen vanuit het budget van het samenwerkingsverband. Daarmee kan beter de preciese hoogte die nodig is en de periode voor de duur van de bekostiging worden vastgesteld. Een SBO + SO-arrangement is er voor leerlingen die een SO TLV en -plaatsing nodig hebben, maar binnen het samenwerkingsverband geplaatst kunnen worden bij SBO Op Maat. Met het SBO + SO-arrangement wordt het verschil in bekostiging tussen SBO en SO overbrugd, zodat leerlingen met dit arrangement ook de begeleiding op het SO-niveau kunnen krijgen die zij nodig hebben.

Bij verschil van inzicht tussen school en ouders over de inzet van expertise is mediation/second opinion mogelijk bij een commissie die samen met de twee aanpalende samenwerkingsverbanden passend onderwijs is ingesteld. Zie voor meer informatie het reglement voor de toelaatsbaarheidscommissie [deel B – bijlage 7](#)

(Ontwikkel) doelen TLV procedure:

1. *Een gelijke toelaatbaarheid tot s(b)o voor elke leerling.*
2. *Invloed op, en draagvlak voor, de TLV-beslissing bij school en ouders.*
3. *Een transparante procedure conform de regelgeving met een minimum aan bureaucratie*

4.6. Naar een nieuwe ondersteuningsstructuur

Zoals in de inleiding van dit hoofdstuk is aangegeven, wordt er momenteel (voorjaar 2018) druk gesleuteld aan de ondersteuningsstructuur in het samenwerkingsverband. Momenteel spelen ambulante begeleiders van de AED een belangrijke rol in het helpen bij het in kaart brengen van de ondersteuningsbehoefte van een leerling en de begeleiding bij het uitvoeren van het plan van aanpak. De planvorming die nu plaatsvindt, kan ertoe leiden dat de schoolbesturen de expertise, die gemoeid is met deze ambulante begeleiding, geheel of gedeeltelijk in eigen huis halen. Een vorm van decentralisatie van middelen en personeel krijgt uiterlijk per 1 augustus 2019 zijn beslag.

In hoofdstuk 2 over de missie, visie en uitgangspunten, zijn de vijf belangrijkste uitgangspunten weergegeven, die voortkomen uit het besluitvormingsproces rond de decentralisatie. Daarin komt continuïteit naar voren ten opzichte van hoe de toelaatbaarheid tot - en bekostiging van - het S(B)O tot nu toe is geregeld. Het laatste uitgangspunt gaat uit van een decentralisatie van de expertise die nu wordt aangestuurd door het samenwerkingsverband. Tegelijkertijd legt dit uitgangspunt vast dat expertise beschikbaar en toegankelijk moet zijn voor elke school. Dat betekent dat ook voor een kleiner bestuur de bedoelde expertise beschikbaar moet kunnen zijn. De vaststelling van de manier waarop, en onder welke voorwaarden, maakt onderdeel uit van het besluitvormingsproces hierover.

Wanneer de besluitvorming hierover is afgerond, zal het ondersteuningsplan waar nodig worden aangepast .

(Ontwikkel) doelen nieuwe ondersteuningstructuur

- 1. Met ingang van schooljaar 2019-2020 is er een nieuwe ondersteuningsstructuur dat recht doet aan uitgangspunt 5 en de wens tot verdere decentralisatie.*

5. DEKKEND NETWERK AAN VOORZIENINGEN

5.1. Inleiding

De schoolbesturen van het samenwerkingsverband blijven in de komende planperiode inzetten op de verdere versterking en verbreding van het dekkend netwerk aan voorzieningen, zo dicht mogelijk bij huis voor alle leerlingen. Binnen de mogelijkheden die de wetgever biedt gaat het ook om het flexibel inzetten van onderwijs-zorgarrangementen en individuele maatwerktrajecten.

5.2. Aanbod SBO en SO

In de regio van het samenwerkingsverband Rijnstreek is speciaal (basis)onderwijs aanwezig: SO Prisma en SBO Op Maat. Prisma verzorgt onderwijs voor leerlingen met lage cognitie en lichamelijke beperkingen. Op Maat verzorgt zowel speciaal basisonderwijs als speciaal onderwijs in de vorm van een SBO + SO arrangement. Dit arrangement biedt een onderwijsvoorziening voor leerlingen met ernstige gedragsproblemen en stoornissen in het autistisch spectrum binnen de regio van het samenwerkingsverband. Deze SBO voorziening ontwikkelt zich momenteel tot een gespecialiseerd integraal kindcentrum en maakt per augustus 2018 deel uit van Horizon instituut voor jeugdzorg en onderwijs.

Een aantal specialismen in het speciaal onderwijs binnen de Rijnstreek is niet aanwezig in de eigen regio. Leerlingen uit de Rijnstreek maken daarom ook gebruik van het aanbod buiten de regio en dan met name in Leiden, w.o. de PI-school de Brug, de Mytyschool de Thermiek, de Leo Kanner en OZC Orion.

In samenwerking met de samenwerkingsverbanden binnen de regio Holland-Rijnland (SWV PPO Leiden en SWV Duin & Bollenstreek) en de betreffende SO partners zal er in de komende planperiode onder de titel 'Innovatie dekkend netwerk' verder invulling gegeven worden aan het leerrecht van kinderen en het ontwikkelen van individuele maatwerktrajecten. Zie voor meer [informatie deel B – bijlage 8](#)

(Ontwikkel) doelen dekkend netwerk aan voorzieningen:

1. *Zoveel mogelijk vormen van speciaal onderwijs beschikbaar hebben in de eigen regio, dan wel bereikbaar voor leerlingen vanuit het samenwerkingsverband.*
2. *Verder vormgeven aan het gespecialiseerd integraal kindcentrum Op Maat.*
3. *Ontwikkelen individuele maatwerktrajecten in kader innovatie dekkend netwerk.*

6. DOORGAANDE LIJNEN

6.1. Doorgaande lijn Kinderopvang (KOV) – Primair Onderwijs (PO)

Binnen de Rijnstreek is al een groot aantal jaren o.l.v. het samenwerkingsverband een werkgroep doorgaande lijn actief. In deze werkgroep vindt structureel overleg plaats tussen het samenwerkingsverband en de kinderopvangorganisaties binnen Alphen aan den Rijn en Kaag en Braassem. Er is een digitaal overdrachtsformulier ontwikkeld dat sinds augustus 2016 wordt gebruikt bij de overgang van kinderopvang naar de basisschool. Met de betreffende kinderopvangorganisaties is afgesproken dat alle kinderen met 3 jaar en 10 maanden via dit digitale overdrachtsformulier worden overgedragen aan de ontvangende school. Zo nodig vindt er vervolgens warme overdracht plaats, om er zo voor te zorgen dat een nieuwe leerling een goede start kan maken vanaf de eerste schooldag. Tevens zijn er afspraken gemaakt over de ondersteuningsroute binnen de kinderopvang. Daarnaast fungeert er een werkgroep VVE waarin met een klein aantal schoolbesturen beleid wordt afgestemd m.b.t. deze doelgroep binnen zowel kinderopvang als onderwijs.

In de gemeente Nieuwkoop zitten het onderwijs en de kinderopvang binnen het Bestuurlijk Overleg Onderwijs Nieuwkoop (BOON) bestuurlijk met de gemeente aan tafel. In het BOON worden onder andere afspraken gemaakt over de VVE en over de doorgaande lijn. Daarnaast is er een werkgroep 6- die bestaat uit een vertegenwoordiging van alle kinderopvangorganisaties, een vertegenwoordiging vanuit het onderwijs, vanuit de Algemene Educatieve Dienst en vanuit het CJG. Deze werkgroep zorgt er onder andere voor dat de afspraken die in het BOON zijn gemaakt over de doorgaande lijn, VVE, logopedie op school en overdracht worden uitgevoerd en gemonitord.

6.2. Doorgaande lijn PO – VO

Voor de overstap van het primair onderwijs naar het voortgezet onderwijs is een transparante en goed functionerende procedure vastgesteld. Deze is voor alle ouders en scholen te vinden op de website van het VO-samenwerkingsverband (www.swv-vo-mhr.nl/primair-onderwijs/)

De overstap van PO naar VO is een belangrijke en grote stap voor leerlingen en hun ouders. Zeker voor leerlingen die sociaal en communicatief minder sterk zijn en moeite hebben met veranderingen is de overstap een extra uitdaging. De samenwerkingsverbanden PO Rijnstreek en VO Midden-Holland Rijnstreek werken daarom op bestuurlijk en uitvoerend niveau met de schoolbesturen samen (PO/VO overleg) om de overstap zo goed mogelijk te laten verlopen.

Het samenwerkingsverband participeert in een onderzoek naar het toepassen van de STAP-methode in de regio. STAP is ontwikkeld voor scholen om leerlingen te begeleiden die extra ondersteuning kunnen gebruiken bij de overstap naar het voortgezet onderwijs. Het onderzoeksproject is een samenwerking tussen Hogeschool Leiden, Hogeschool Rotterdam en Erasmus MC. Voor meer informatie zie www.hsleiden.nl/moving

(Ontwikkel) doelen doorgaande lijnen:

1. Doorontwikkeling van het digitale overdrachtsformulier en monitorfunctie KOV – PO.
2. Zorgen voor een goede overdracht van leerlingen met een extra ondersteuningbehoefte van de voorschoolse periode naar de basisschool en van de basisschool naar het voortgezet onderwijs.
3. Handhaven PO-VO procedure

7. SAMENWERKING MET GEMEENTEN

7.1. De ontwikkelagenda

Passend onderwijs heeft veel raakvlakken met de taak en opdracht van zowel jeugdhulpinstellingen als gemeenten. Het samenwerkingsverband en de gemeenten Alphen aan den Rijn, Nieuwkoop en Kaag en Braassem hebben om die reden een gezamenlijke ontwikkelagenda opgesteld. [Zie deel B – bijlage 9.](#)

De ontwikkelagenda is een samenhangend geheel van afspraken die gemeenten en samenwerkingsverband in het op overeenstemming gericht overleg (OOGO) vaststellen. De agenda omvat o.a. afspraken over de aansluiting van onderwijs en jeugdhulp, zoals de aanpak van het thuiszitten en de onderwijs-zorgarrangementen. Hiernaast bevat de agenda afspraken over leerlingvervoer en over dyslexie. De achterliggende principes van de ontwikkelagenda zijn als volgt geformuleerd:

- van achteren naar voren, met zo min mogelijk bureaucratie. Dit betekent dat zoveel mogelijk expertise, in de onderwijsondersteuning en jeugdhulp, laagdrempelig inzetbaar moeten zijn waar de problemen zich voordoen en niet alleen via een verwijssysteem in een tweede lijn beschikbaar is.
- van curatief naar preventief, met hulp zodra dat nodig is. Dat wil zeggen dat hulp zo snel mogelijk reagerend op de eerste signalen flexibel ingezet moet worden in de normale leefwereld van het kind, zodat langdurige en gespecialiseerde zorgtraject buiten de leefwereld minder nodig zullen zijn.
- van sectoraal naar integraal, op basis van een gedeelde verantwoordelijkheid. Dit betekent dat onderwijsondersteuning vanuit de context van gezin en school wordt vormgegeven en niet vanuit de instellingen. Dit kan ook cofinanciering van de nodige inzet betekenen.

De thema's op deze ontwikkelagenda die voor ons samenwerkingsverband van belang zijn worden in dit hoofdstuk verder uitgewerkt.

7.2. De aansluiting van onderwijs en jeugdhulp

In de regio van het samenwerkingsverband wordt de aansluiting tussen basisscholen en jeugdhulp gevormd door de jeugd- en gezinsteams. Deze samenwerking wordt regelmatig geëvalueerd. In de gemeenten Alphen aan den Rijn en Kaag en Braassem worden de jeugd en gezinsteams sinds januari 2018 uitgevoerd door GO! voor jeugd, een samenwerkingsorganisatie van diverse zorgaanbieders in de regio. De gemeente Nieuwkoop werkt ook met een jeugd- en gezinsteam, maar dit valt onder de jeugdhulp binnen de regio Holland-Rijnland.

Aanpak van thuiszitten

Scholen en schoolbesturen doen er alles aan om te zorgen dat er geen leerlingen thuis komen te zitten. Het samenwerkingsverband volgt, samen met gemeenten en aanpalende samenwerkingsverbanden in de regio, de landelijke afspraken van het thuiszitterspact. Dit betekent: zorgen voor een goede registratie van het thuiszitten en werken aan het voorkomen van thuiszitten door adequate inzet van onderwijsondersteuning en samenwerking met jeugdhulp. Het doel is om actief maatregelen te nemen om het leerrecht van kinderen te realiseren, juist in ingewikkelde

situaties. Het samenwerkingsverband is actief in het scheppen van randvoorwaarden daarvoor: met de afspraken over onderwijs-zorgarrangementen is er duidelijkheid over het commitment van alle

partijen en over de inhoudelijke inzet en financiering die van hen benodigd kan zijn. Het samenwerkingsverband zorgt, samen met de schoolbesturen, dat er bij thuiszitten binnen drie maanden een onderwijsplaats beschikbaar is. Ook vindt er bij thuiszitten nauwe samenwerking plaats met gemeenten, jeugdhulp en/of de veilig thuis instellingen. Deze samenwerking tussen domeinen is noodzakelijk om oplossingen te vinden die de integrale ontwikkeling van de leerling kunnen borgen.

Scholen en samenwerkingsverband zorgen voor een adequate registratie van thuiszitters: inclusief risicoleerlingen of dreigende thuiszitters en de noodzakelijke betrokkenheid van leerplicht en een onderwijsspecialist van het samenwerkingsverband. Het samenwerkingsverband zorgt voor de periodieke inventarisatie, checkt dat leerplicht en een onderwijsspecialist betrokken zijn en stemt de registratie elke 3 maanden af op die van de afdeling Leerplicht van de gemeentes. [Zie voor meer informatie deel B – bijlage 10](#)

Vrijstelling van leerplicht

Gemeenten hebben de mogelijkheid om leerlingen die onmogelijk aan het onderwijs kunnen deelnemen als gevolg van medische of psychische beperkingen, vrijstelling van leerplicht te verlenen. Het aantal leerlingen met een dergelijke vrijstelling onder 5a als gevolg van medische of psychische beperkingen is de laatste jaren landelijk toegenomen. Afsproken is, dat bij de aanvraag voor een vrijstelling de onderwijsspecialist van het samenwerkingsverband altijd adviseert over de onderwijsmogelijkheden. Ook is er voortdurend overleg over de onderwijsmogelijkheden van leerlingen met een vrijstelling. Bij het realiseren van onderwijs is dat vrijwel altijd in de vorm van een onderwijs-zorgarrangement. Op deze manier is het samenwerkingsverband actief in het realiseren van het leerrecht van alle kinderen.

Onderwijs-zorgarrangementen (OZA)

De onderwijs-zorgarrangementen omvatten allerlei vormen van samenwerking tussen het onderwijs en jeugdhulppartners, ten behoeve van leerlingen die het met alleen onderwijsondersteuning niet redden. Samen met jeugdhulpverlening zijn hindernissen in de regelgeving geïnventariseerd en wordt bekeken hoe de mogelijkheden binnen de huidige regelgeving maximaal kunnen worden benut. Op het niveau van de regio Holland-Rijnland is een werkgroep OZA actief waar in onderlinge afstemming een beleidskader onderwijs-zorg arrangementen(OZA) is ontwikkeld ([zie deel B – bijlage 11](#)). Hierin geven gemeenten en samenwerkingsverband aan, dat zij een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben ten aanzien van leerlingen die zowel extra onderwijsondersteuning als jeugdhulp nodig hebben. Dat betekent dat er van beide kanten voor aansluitende en afgestemde trajecten gezorgd zal worden, vooral voor leerlingen die thuis dreigen te komen zitten, of die in het onderwijs geherintegreerd worden. Het beleidskader OZA beschrijft ook het aspect van de samenwerking met de (vaak gespecialiseerde) jeugdhulp op de S(B)O -scholen. Omdat de jeugdhulp individueel wordt toegewezen, vraagt dit veel van de betrokken instellingen. De wens is om individueel beschikte hulp aan leerlingen gebundeld te koppelen aan een klas of, nog beter, een schoollocatie in de vorm van een gebundeld budget jeugdhulp. Het beleidskader OZA is onderdeel van een bovenregionale ontwikkeling van de samenwerking onderwijs -jeugdhulp.

Bovendien zoekt het samenwerkingsverband, met partners in de regio, onder de titel 'innovatie dekkend netwerk', naar het vergroten van het handelingsrepertoire, waar het gaat om integratiemogelijkheden van thuiszitters, zoals vormen van thuisonderwijs en individueel maatwerk,

inclusief de bekostiging daarvan. Het gaat hier om niet institutioneel vormgegeven onderwijs en jeugdhulp aanbod, voor kinderen die niet in het onderwijssysteem passen. Innovatieprojecten

worden opgezet om gebruikmakend van goede voorbeelden in het land, thuiszitters toch weer onderwijs te bieden. [Zie ook hoofdstuk 5.2 en deel B – bijlage 8](#)

Een dergelijk project betreft ook leerlingen die op jonge leeftijd- voordat zij leerplichtig zijn - bij een kinderdagcentrum zijn ingestroomd en vervolgens vrijgesteld zijn van leerplicht. Gebleken is dat een aantal van deze leerlingen wel 'leerbaar' is. Bij KDC Prisma en SO school Prisma is een pilot gestart waarbij leerlingen van het KDC een (beperkt) onderwijsprogramma wordt aangeboden. Het samenwerkingsverband is inhoudelijk betrokken en financiert een leerkracht voor een aantal uren per week.

(Ontwikkel) doelen samenwerking - gemeenten:

1. *Voortgaande, nauwe afstemming met Go! voor jeugd en JGT Nieuwkoop.*
2. *Goed zicht op thuiszitten en een betrouwbare registratie op thuiszitters en risicoleerlingen voeren.*
3. *We streven naar geen thuiszitters, maar is dit wel het geval dan willen we binnen drie maanden een oplossing. We werken daarbij intensief samen met ouders en instellingen om integrale oplossingen te realiseren.*
4. *Actief beleid in het weer mogelijk maken van onderwijs voor leerlingen met een ontheffing van de leerplicht.*
5. *Naast de reguliere bekostiging voor SBO en SO, ook verantwoordelijkheid nemen voor situaties waar aanvullende bekostiging en Individueel maatwerk nodig is. We doen wat nodig is.*
6. *We streven naar gebundelde beschikkingsvrije inzet van jeugdhulp binnen het onderwijs.*

7.2. Leerlingvervoer

De gemeenten zijn verantwoordelijk voor het vervoer van leerlingen voor zover zij niet in staat zijn zelfstandig naar school te gaan en hun ouders of netwerk niet in staat zijn voor vervoer te zorgen. Tussen de gemeenten en het samenwerkingsverband zijn afspraken gemaakt over de rol van het samenwerkingsverband. Dit is belangrijk omdat het uitblijven van leerlingvervoer (bekostigd) door de gemeente tot thuiszitten kan leiden. De verantwoordelijkheid voor het leerlingvervoer ligt bij de gemeenten, en de gemeenten maken daarom met ouders de afweging over de noodzaak van leerlingvervoer.

Het samenwerkingsverband bepaalt of een leerling toelaatbaar is tot een SBO- of SO-voorziening en adviseert soms, in overleg met ouders, welke voorziening de beste plek is voor een leerling. Dat kan betekenen dat dit niet de dichtstbijzijnde school is. Als dan vervoersondersteuning nodig is accepteert de gemeente de specifieke schoolkeuze van het samenwerkingsverband.

(Ontwikkel) doelen leerlingvervoer

1. *gemeenten zorgen voor een adequate inzet van leerlingvervoer om thuiszitten te voorkomen.*

2. *In omschreven specifieke gevallen nemen gemeenten het advies van het samenwerkingsverband over.*

7.3. Dyslexie

Leerlingen in de leeftijdscategorie t/m 13 jaar, die te maken hebben met ernstige lees- en/of spellingproblemen en waarvan een vermoeden van ernstige dyslexie bestaat, kunnen door de school waarop de leerling zit worden voorgedragen voor diagnostiek en behandeling voor Ernstige, Enkelvoudige Dyslexie - EED. De gemeenten dragen er zorg voor dat aanbieders van de diagnostiek en behandeling de aanvragen in behandeling nemen.¹

Scholen dienen ook zelf in te zetten op remediëring van dyslexie (volgens het Protocol Leesproblemen & Dyslexie: PLD). Wanneer de school deze hulp geboden heeft en de criteria van achterstand en hardnekkigheid kan aantonen, dient de school de leerling te verwijzen naar een aanbieder. Deze toetst de voordracht van de school en bepaalt of de leerling daadwerkelijk in aanmerking komt voor EED-zorg. Wanneer dat het geval is, zal worden overgegaan tot diagnostiek en na diagnose van EED overgaan tot behandeling. De aanbieders werken daarbij volgens het Protocol Dyslexie Diagnose en Behandeling.

De EED-zorg wordt sinds 1 januari 2015 bekostigd door de gemeenten.

Het samenwerkingsverband participeert in een bovenregionale werkgroep EED, waar ook de gemeentes deel van uitmaken. Voor de regio Holland- Rijnland is een monitor opgesteld over de jaren 2013 tot 2017, waarin per school in beeld is gebracht: het aantal aanmeldingen bij aanbieders, het aantal vergoede diagnostiektrajecten en het aantal diagnoses en behandelingen dat daaruit is voortgekomen. Uit deze monitor is naar voren gekomen dat teveel scholen binnen ons samenwerkingsverband (ver) boven de landelijke prevalentienorm verwijzen en ook teveel scholen minder verwijzen dan op basis van de landelijke prevalentienorm verwacht mag worden. De deelnemende schoolbesturen in het samenwerkingsverband streven ernaar het aantal verwijzingen in overeenstemming met de landelijke prevalentienorm te brengen en zetten in op een versterking van het leesonderwijs in de scholen in de Rijnstreek. Hierover zijn genormeerde afspraken gemaakt. Er worden regelmatig bijeenkomsten georganiseerd voor scholen, gericht op het creëren van een breed bewustzijn van de noodzaak van een goede dyslexie aanpak: zowel preventief als curatief. [Zie ook deel B – bijlage 12](#)

(Ontwikkel) doelen dyslexie:

1. *Het aantal verwijzingen voor EED diagnostiek en behandeling berekend over het gehele samenwerkingsverband in overeenstemming met de landelijke prevalentienorm brengen.*

¹ In Alphen aan de Rijn en Kaag en Brasem fungeert Go! voor Jeugd als hoofdaannemer van 3 EED aanbieders. Nieuwkoop participeert met regiogemeenten binnen Holland-Rijnland, waar de tijdelijke werkorganisatie inkoop jeugdhulp Holland-Rijnland (TWO) de contracten meet EED aanbieders afsluit.

8. FINANCIËN

8.1. Inleiding

Het samenwerkingsverband werkt met een kleine overhead en een beperkt aantal voorzieningen. Een deel van de bekostiging van bovenschoolse expertise ligt bij de het samenwerkingsverband, een deel bij de besturen. Als gevolg van de voorgenomen decentralisatie, zal in de komende planperiode een groter deel van het budget overgedragen gaan worden aan de besturen. Omdat dit nog in bespreking is, zijn de mogelijke gevolgen nog niet in dit hoofdstuk en de meerjarenbegroting verwerkt. Wanneer de besluitvorming is afgerond wordt het ondersteuningsplan hierop aangepast, inclusief dit hoofdstuk. Dit hoofdstuk gaat in op het huidige financiële beleid en de doelstellingen die daarbij horen.

Het samenwerkingsverband voldoet aan de wettelijke voorschriften met betrekking tot de financiële verslaglegging en de Regeling Jaarverslaglegging Onderwijs en de Richtlijnen Jaarverslaglegging. De directeur-bestuurder is verantwoordelijk voor het financieel beleid. De bedrijfsvoering wordt ondersteund door het administratiekantoor en er is een financieel medewerker in dienst. De Raad van Toezicht heeft een auditcommissie financiën ingericht. Er is een Handboek Administratieve Organisatie vastgesteld. [Zie deel B – bijlage 13.](#)

8.2. Financiële kaders

1. De directeur-bestuurder is verantwoordelijk voor de inzet van de middelen, stelt hiervoor de richtlijnen op en legt deze ter goedkeuring voor aan de Raad van Toezicht.
2. De directeur-bestuurder hanteert in beginsel een dekkende begroting.
3. Voor de begroting worden de leerlingstromen en de afname/toename van het aantal leerlingen in de regio nauwlettend gevolgd.
4. Eventueel beschikbare middelen worden risicomijdend belegd, conform het treasury statuut. Op dit moment wordt niet belegd en staan de middelen op een spaarrekening.
5. Het samenwerkingsverband verantwoordt de besteding van de passend onderwijs middelen transparant voor alle betrokkenen zoals de aangesloten schoolbesturen, ouders en ketenpartners.
6. Ieder schoolbestuur legt verantwoording af aan het samenwerkingsverband over de inzet van de aan hen toegekende ondersteuningsmiddelen en welke resultaten er met deze ondersteuningsmiddelen zijn bereikt. Het format waarin besturen over 2017 verantwoording afgelegd hebben is bijgevoegd in [deel B - bijlage 14.](#)
7. In 2017 is er een nieuwe risicoanalyse gedaan en is het weerstandsvermogen vastgesteld op € 302.000,-. Dit komt overeen met 4,6 % van het totale bruto budget. Jaarlijks wordt bij de opstelling van de begroting bepaald of de hoogte van weerstandsvermogen moet worden aangepast. [Zie voor de risicoanalyse deel B – bijlage 15.](#)
8. Het SWV Passend Onderwijs Rijnstreek is in augustus 2014 gestart met een reserve gevormd door de middelen die vanuit het SWV WSNS nog beschikbaar waren. Deze middelen zijn bij de liquidatie van het oude samenwerkingsverband WSNS niet verdeeld over de deelnemende schoolbesturen, maar als startkapitaal toegevoegd aan de reserves van het nieuwe samenwerkingsverband. Het betrof € 472.264,-. Inmiddels zijn de afgelopen boekjaren afgesloten met een positief saldo. In 2018 zal besloten worden hoe de huidige reserves zullen worden opgebouwd in de richting van het vastgestelde weerstandsvermogen.

9. De S(B)O-school ontvangt ondersteuningsbekostiging voor het aantal leerlingen tot 2%. Bij een verwijzingspercentage van minder dan 2% betaalt de S(B)O-school deze bekostiging terug aan het SWV Rijnstreek. De terugbetaling is gemaximeerd tot 1,7% van het aantal leerlingen. Hiervoor is indertijd gekozen om de kwaliteit van de S(B)O-school te waarborgen en de hoge BAPO/duurzame inzetbaarheid op te vangen. Deze afspraak is in 2017 opnieuw tegen het licht gehouden. Er is besloten vanaf het schooljaar 2018-2019 bij de afdrachtsverplichting van het S(B)O aan het SWV uit te gaan van het dan geldende deelnamepercentage.

8.3. Risico's

Risico's kunnen zich voordoen op het gebied van:

- a. Het voldoen aan wet- en regelgeving
- b. Operationele risico's
- c. Financiële risico's
- d. Personele risico's

Het voldoen aan wet- en regelgeving

Het samenwerkingsverband moet aan een aantal wettelijke voorschriften voldoen. Het mogelijk niet voldoen aan deze voorschriften brengt risico's met zich mee. Het onderhavige ondersteuningsplan voldoet aan alle relevante wet- en regelgeving. Er zijn geen aanwijzingen dat het voor het samenwerkingsverband op een of meerdere aspecten problemen zou kunnen opleveren.

Operationele risico's

Het samenwerkingsverband heeft met de volgende maatschappelijke risico's te maken:

1. Risico's ten aanzien van de inkomsten:

- Regeling schoolmaatschappelijk werk

Vanwege een mogelijke herziening van het onderwijsachterstandenbeleid, is er een risico dat de doeluitkering voor schoolmaatschappelijk werk vervalst.

Mitigatie: In het vaststellen van de hoogte van de reserve is hiermee rekening gehouden.

2. Risico's ten aanzien van de lasten:

a. Stijging deelnamepercentage SBO en SO

In het samenwerkingsverband is er sprake van een laag deelname percentage SBO en SO. Fluctuaties in het aantal leerlingen kunnen echter optreden, o.m. betreffende residentiële plaatsingen of de bekostigingscategorieën midden en hoog. Stijging brengt meerkosten met zich mee, zowel op de reguliere teldatum als de peilteldatum. Het samenwerkingsverband ondersteunt bovendien initiatieven die het doel hebben leerlingen met een ontheffing van leerplicht in het onderwijs te integreren en heeft, samen met schoolbesturen een commitment aan het mogelijk maken van (innovatieve) onderwijs-zorgarrangementen voor (dreigende) thuiszitters. Risico is dat hierdoor de deelname aan het SBO+ SO-arrangementen, SO of de SO plus arrangementen (extra additionele bekostiging binnen het SO) stijgen.

Mitigatie: In het vaststellen van de hoogte van het weerstandsvermogen is met dit risico rekening gehouden.

Conform artikel 18aWPO lid 8h en 8j, verklaart het samenwerkingsverband, dat indien het risico van voortdurende groei van het SBO of SO zich zodanig voordoet dat deze niet met de reserves opgevangen kunnen worden, dit in de meerjarenbegroting leidt tot vermindering van de stijging van de overdracht van ondersteuningsmiddelen aan besturen, dan wel verminderen van dit budget, totdat dit tot 0 is gedaald. Wanneer ook dit niet volstaat, zal bij voortdurende groei van het SBO of SO, en het overschrijden van het beslag van de bekostiging voor het SBO en/of SO op de baten, dit ten laste komen van de aangesloten besturen naar rato van hun leerlingaantallen.

b. Grensverkeer SBO

Het uitgaand grensverkeer kan fluctueren. Het samenwerkingsverband heeft hier geen invloed op. Stijging leidt tot hogere lasten.

Mitigatie: in het vaststellen van de hoogte van het weerstandsvermogen is hiermee rekening gehouden.

c. Overige materiële kosten

De huisvestingskosten kunnen mogelijk stijgen door verhuizing naar een kantoorlocatie.

Mitigatie: in het vaststellen van de hoogte van het weerstandsvermogen is hiermee rekening gehouden.

Financiële risico's

De stichting heeft een intern risico- en beheersingssysteem. De volgende interne beheersingsmaatregelen zijn getroffen om de risico's af te dekken:

1. Periodiek ontvangt de Raad van Toezicht tussentijdse cijfers in vergelijking met vorig jaar en de begroting.
2. Alle financiële risico's komen tijdig in beeld door de administratieve organisatie, gecombineerd met een de planning & control cyclus. De rapportages van het administratiekantoor worden door de directeur-bestuurder regelmatig doorgenomen en kunnen tot tijdige, tussentijdse maatregelen leiden.

Personele risico's

1. Het samenwerkingsverband heeft (weinig) eigen personeel in dienst. Risico's daarmee verbonden zijn gemitigeerd door het aanhouden van voldoende reserve.
2. Het samenwerkingsverband leent personeel in bij de AED. Risico's daarmee verbonden zijn gemitigeerd in het contract met de AED.

9. KWALITEIT EN LEREN VAN ELKAAR

9.1. Inleiding

Het kwaliteitsbeleid van het samenwerkingsverband is ervoor om na te gaan of de beoogde resultaten zijn behaald, om na te gaan wat er verbeterd kan worden en om dit vervolgens ook uit te voeren. Ook kan het aanleiding geven tot wijziging van beleid (herformuleren van doelen) of nieuwe beleidsinitiatieven (formuleren van nieuwe doelen). In de uitvoering van de taken krijgt het samenwerkingsverband, zowel intern als extern, voortdurend signalen over haar kwaliteit. Het is belangrijk deze signalen op te pikken. We zien de flexibiliteit en het vermogen te reageren op wensen vanuit de omgeving als een belangrijke kwaliteit. Deze signalen zijn vaak informeel van aard, maar de verwerking ervan vindt zijn formele weerslag in beleidsmaatregelen en in de jaarlijkse PDCA-cyclus. Het samenwerkingsverband heeft zorg voor kwaliteit door systematische zelfevaluatie, planmatige kwaliteitsverbetering, jaarlijkse verantwoording van gerealiseerde kwaliteit en borging van gerealiseerde verbeteringen. Hierbij maakt het samenwerkingsverband een onderscheid in de activiteiten van de organisatie van het samenwerkingsverband zelf en die van de besturen. De besturen zorgen voor planmatige kwaliteitszorg voor de eigen activiteiten die zij uitvoeren in het kader van de afspraken die zij hebben met het samenwerkingsverband en rapporteren daarover aan het samenwerkingsverband en daarmee ook aan collega-besturen.

9.2. Monitoring van resultaten

Van de voornaamste ontwikkelingen en van de taken houdt het samenwerkingsverband een monitor bij. De monitor brengt jaarlijks de trendmatige ontwikkeling en een vergelijking met landelijke cijfers van het dashboard in beeld. Het streven is om de resultaten van de belangrijkste taken per schooljaar in een monitor zichtbaar te maken. De directeur-bestuurder legt de cijfers met een analyse en mogelijke beleidsmaatregelen ter advisering aan de beleidsgroep voor.

De monitor betreft onder meer de volgende elementen: de deelnamecijfers aan SBO en SO, de afgifte van TLV's, het thuiszitten en de risicoleerlingen. Het samenwerkingsverband rapporteert ook over kwalitatieve aspecten van de TLV-procedures.

9.3. Verantwoording door besturen

De besturen ontvangen van het samenwerkingsverband jaarlijks extra ondersteuningsmiddelen naar rato van hun leerlingaantal. Alle besturen verantwoorden deze middelen volgens de kwaliteitsstandaard die de directeur-bestuurder vaststelt. Het samenwerkingsverband werkt met de besturen nauw samen aan de doorontwikkeling van een adequate manier van verantwoorden. Daar maken, per bestuur, zowel kwantitatieve als kwalitatieve rapportages deel van uit, zoals tevredenheidsonderzoeken of de inbreng van focusgroepen. Het format waarin besturen over 2017 verantwoording afgelegd hebben is bijgevoegd in [deel B - bijlage 14](#).

9.4. Het samenwerkingsverband als netwerkorganisatie

Het samenwerkingsverband is te beschouwen als een netwerkorganisatie, en zal dat nog meer worden wanneer de verdere decentralisatie tot stand komt. Een belangrijk uitgangspunt is te zorgen voor een dekkend netwerk aan expertise. Niet elk schoolbestuur hoeft en kan alle nodige expertise in huis hebben om de eigen scholen adequaat te ondersteunen. Met een goede netwerkorganisatie en –attitude is dat ook niet nodig. Het samenwerkingsverband zorgt voor uitwisseling van

expertise tussen besturenorganisaties, zoals door middel van het organiseren van informele functieoverleggen.

In het kader van het dekkend netwerk aan expertise is er een samenwerking met cluster 1 (Visio) en cluster 2 (Auris) nodig. Visio en Auris hebben rechtstreeks begeleidingscontacten met de scholen en hun besturen. Het samenwerkingsverband heeft regelmatig overleg met Visio en Auris om de kwaliteit van de aansluiting op de scholen te bespreken, over de communicatie vanuit de instellingen en over eventuele wachtlijsten. Ook met andere externe expertise- en speciaal onderwijsvormen is waar nodig contact, zoals bijvoorbeeld op het gebied van epilepsie.

(Ontwikkel) doelen kwaliteit en leren

1. *Uitbouwen van het samenwerkingsverband als netwerkorganisatie.*
2. *Door ontwikkelen van een adequate manier van verantwoorden door schoolbesturen van de ontvangen ondersteuningsmiddelen.*
3. *De besturen zorgen voor adequate expertise waar hun basisscholen gebruik van kunnen maken.*
4. *Het samenwerkingsverband zorgt, waar nodig en gewenst, voor aanvullende expertise door:*
 - *initiatieven te ondersteunen of te nemen om met diverse partijen ontbrekende expertise te ontwikkelen.*
 - *te zorgen voor beschikbaarheid van expertise voor de netwerken en/of scholen, die zich niet leent voor de schaal van afzonderlijke schoolbesturen. Deze expertise blijft beperkt tot een advies-/consultatiefunctie.*
5. *Afstemming met cluster 1 en 2 expertise.*

DEEL B

BIJLAGEN:

1. [Verslag OOGO juni 2018](#)
2. [Statuten Samenwerkingsverband PO Rijnstreek – april 2017](#)
3. [Notitie Basisondersteuning – mei 2018](#)
4. [Second opinion en mediation](#)
5. [Routekaart “het ei”](#)
6. [Notitie overstapbeleid](#)
7. [Reglement Toelaatbaarheidscommissie](#)
8. [Notitie Innovatie dekkend netwerk](#)
9. [Ontwikkelagenda gemeenten – samenwerkingsverbanden PO – VO](#)
10. [Notitie leerplicht – voorkomen schoolverzuim](#)
11. [Notitie werkgroep OZA](#)
12. [Notitie Dyslexie](#)
13. [Handboek AO](#)
14. [Format verantwoording ondersteuningsmiddelen schoolbesturen - 2017](#)
15. [Risicoanalyse – september 2017](#)

Alle bijlagen in 1 document

<http://www.swvrijnstreek.nl/bestanden/427/Bijlagen-Ondersteuningsplan.pdf>